Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KUK/22bdKOMU036/22
Názov predmetu	fotografické praktikum I.
Rozsah	2C
Počet kreditov	2
Vyučujúci	doc. MgA. Jozef Sedlák (prednášajúci), Mgr. Peter Lančarič, PhD. (prednášajúci), Mgr. Magdaléna Tomalová (prednášajúci)

Cieľ

Predmet je zameraný na priblíženie a osvojenie základných znalostí a zručností s fotografickou technikou, ako aj na ich následnaú aplikáciu v praxi. Študenti sa oboznámia s nastavením fotoaparátu na dosiahnutie požadovaného výsledku, učia sa pracovať s kompozíciou, svetlom, líniou, bodom, farbou a i. v interiéri aj v exteriéri, fotografujú aj s mobilným telefónom, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou súčasnosti a života každého študenta. Študenti sa učia slovne prezentovať a hodnotiť fotografie, ktoré sami nafotografujú na konkrétne zadané témy, ktoré predtým odkonzultujú. Cieľom predmetu je, aby sa študenti správne používali odbornú terminológiu a vedeli prezentovať svoj postoj k danej téme a vizuálne sa vyjadrovať z hľadiska tvorivých autorských konceptov tzv. voľnej tvorby. Pedagogický proces kladie dôraz aj na kreatívne myslenie, tvorivosť, rozvíjanie obrazového videnia a vizuálnej interpretácie, zvládnutie výberu a použitia vhodnej fotografickej techniky pre splnenie zadania.

Obsahová prerekvizita

Na predmet Fotografické praktikum I. nadväzuje v letnom semestri Fotografické praktikum II.

Podmienky na absolvovanie predmetu

Úspešné absolvovanie predmetu podmieňuje pravidelná účasť na výučbe, povolené sú max. 3 absencie (v prípade individuálneho študijného plánu je nutná minimálne 50% účasť na prednáškach). Zároveň sa však do hodnotenia premieta aj aktivita na prednáškach, zapájanie sa do analýz preberaného učiva ale najmä pravidelné konzultovanie praktických zadaní.

Študent môže získať spolu 100 bodov (100 %):
• 10 % hodnotenia tvorí praktická realizácia úvodného kompozičného cvičenia (zlatý rez, diagonála, stredová kompozícia, kompozícia na hornú tretinu, kompozícia na dolnú tretinu, dekompozícia) pričom treba zohľadniť hru so svetlom a farbou (10 bodov).
• 40 % hodnotenia predstavuje realizácia a prezentácia dvoch autorských fotografických cvičení na témy: línia a bod - základných výrazových prvkov pri výstavbe obrazu, ktorý musí byť obsahovo a formálne previazaný s učivom predmetu (20 + 20 bodov).
• 50 % hodnotenia predstavuje realizácia a prezentácia uceleného autorského praktického výstupu – série fotografií na tému: abeceda (fotografická a typografická hra s realitou) alebo fotografický denník (dlhodobý osobný fotografický záznam každodenného života), ktorý musí byť obsahovo a formálne previazaný s učivom predmetu a teda musí nadväzovať na kontexty tvorby kľúčových autorov z dejín

umenia a fotografie (50 bodov).
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať minimálne 60 % bodov (celkovo 60 bodov zo 100).
Záverečná hodnotiaca stupnica: 100 – 93 =A; 92 - 85 =B; 84 – 76 =C; 75 – 68 =D; 67 - 60 =E; 59 a menej = FX.

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu nadobudne tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie:
• orientuje sa v oblasti vizuálnej komunikácie, teórie a dejín fotografie, ako aj intermediálnych presahov,
• dokáže aktívne hľadať a komparovať súvislosti medzi teoretickými poznatkami a ich praktickou aplikáciou, identifikovať, analyzovať a kriticky vyhodnocovať v praxi uplatňované postupy a implementované komunikačné nástroje v oblasti masmediálnej a vizuálnej komunikácie,
• na základe teoretických vedomostí a série praktických autorských výstupov (cvičení a tém) je študent schopný analyzovať technologické a dejinné kontexty, ako aj aktuálnu situáciu v oblasti média fotografie,
• dokáže viesť odbornú diskusiu, odprezentovať svoj postoj, vhodne používať odbornú terminológiu v oblasti vizuálnej komunikácie s presahmi do celospoločenských tém,
• vie sa vizuálne sa vyjadrovať z hľadiska tvorivých autorských konceptov tzv. voľnej tvorby,
• vhodne aplikuje základné výrazové prvky pri výstavbe obrazu ako aj kompozičné princípy v praxi v interiéri aj v exteriéri
• rozumie sociálnemu zázemiu daného média, problematike vizuálnej komunikácie, otázkam identity atď.,
• vie kriticky zhodnotiť rôzne autorské prístupy, kreatívne interpretovať a komunikovať spoločensky závažné obsahy,
• vie ovládať a vhodne používať ateliérové fotografické vybavenie na dosiahnutie požadovaného výsledku,
• rozvíja si analytické schopnosti, digitálne a technologické kompetencie, komunikačné a prezentačné zručnosti, schopnosť argumentácie, posilní si kreativitu, rozvíja si logické myslenie a vizuálnu intrepretáciu.

Stručná osnova predmetu

1. Séria teoretických prednášok o technike fotografie, ovládanie fotoaparátu a jednotlivé nastavenia,
2. Spôsoby využitia ateliérového svietenia,
3. Praktické ukážky v ateliéri zamerané na ovládanie fotoaparátu a fotografickej techniky (zábleskové svetlá a doplnky fotoateliéru),
4. Možnosti post produkčných fotografických úprav,
5. Oboznámenie sa s jednotlivými fotografickými žánrami a ich špecifikami,
6. Úvod do dejín fotografie, spoločnosť na prahu nového média, vývoj fotografických techník, názory pred vznikom fotografie a jej vzťah k maliarstvu,
7. Stručný vývoj dejín fotografie,
8. Portrétna, ateliérová a komerčná fotografia 2. pol. 19. storočia,
9. Prvé časopisy a počiatky masmediálnej komunikácie, nové technológie (Kodak, Leica),
10. Reportážna a dokumentárna fotografia, agentúra Magnum, časopis Life,
11. Autor - dielo - divák (význam a dôležitosť tohto vzťahu v umení),
12. Roland Barthes, smrť, punctum a odkaz fotografie a obrazu.

Sylabus predmetu

Prednáškový cyklus je rozdelený do dvoch hlavných blokov a ich jednotlivých podtém.

1/ Základné teoreticko-metodologické východiská

Bloky prednášok sú zamerané na tieto témy:
- teoretické prednášky s ukážkami zamerané na ovládanie fotoaparátu a fotografickej techniky, možnosti

post produkčných úprav
- oboznámenie sa s jednotlivými fotografickými žánrami a ich špecifikami
- úvod do dejín fotografie a ich stručný vývoj
- autor – dielo - divák (význam a dôležitosť tohto vzťahu)
- Roland Barthes a odkaz fotografie a obrazu

2/ Tvorba autorsky koncipovaných výstupov

Praktická realizácia konkrétnych zadaní na mobilný telefón/fotoaparát sa zameriava na praktické overenie teoretických poznatkov z prezentovaných ukážok z prvej časti prednáškového cyklu ako aj na osvojenie si základných znalostí a zručností s fotografickou technikou, ako aj na ich následnú aplikáciu v praxi v interiéri aj v exteriéri. Formou konzultácií sa kladie dôraz na tvorivý proces, analytické myslenie, kreativitu a taktiež na technologické zvládnutie tém, post produkciu, konečný výstup a výsledný výber finálnych fotografií na zadania. Študenti samostatne fotografujú zadania a reagujú na preberané témy.

Bloky prednášok sú rozdelené na:
- Konzultácie k vypracovaniu praktických zadaní
- Praktický výstup vo forme autorských fotografií na určené témy

Odporúčaná literatúra

BARTHES, R.: Světlá komora (Poznámka k fotografii). Praha : Agite/Fra, 2005.
CÍSAŘ, K.(ed.): Co je to fotografie. Praha : Herrmann & synové, 2004.
EWING, W.A.: FACE/The New Photographic Portrait. London : Thames & Hudson, 2006.
FLUSSER, V.: Za filosofii fotografie. Praha : Hynek, 1994.
HLAVÁČ, Ľ.: Dejiny fotografie. Martin : Osveta, 1987.
HLAVÁČ, Ľ.: Dejiny slovenskej fotografie. Martin : Osveta, 1989.
HRABUŠICKÝ, A., MACEK, V.: Slovenská fotografia 1925-2000. Bratislava : SNG, 2001.
MACEK, V., FIŠEROVÁ, L.: Nová slovenská fotografia. Bratislava : Fotofo, 2008.
MACEK, V.: Slovenská imaginatívna fotografia. Bratislava : Fotofo, 1998.
MAY, A.: Digitálna fotografia. Bratislava : Slovart, 2002.
MRÁZKOVÁ, D.: Příběh fotografie. Praha : Mladá fronta, 1985.
SILVERIO, R.: Postmoderní fotografie. Praha : AMU, 2007.
SONTAGOVÁ, S.: O fotografii. Praha : Paseka / Barrister&Principal, 2002.
Sedlák, J. (2023). Fotomontáž. FMK, UCM, Trnava.
Sedlák, J., Lančarič, P., Jonisová, Kramara, E., Mayerová, Svítok, K. (2025). FMK, UCM, Trnava.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský jazyk

Poznámky

Kľúčové slová: analógový fotoaparát, digitálny fotoaparát, zrkadlovka, kompakt, kinofilm, stredný formát, typy objektívov, expozícia, clona, čas, citlivosť/ISO, vyváženie bielej/farebná teplota, hĺbka ostrosti, ostrosť, neostrosť, aretácia ostrenia, popredie, pozadie, svetelnosť objektívu, ohnisková vzdialenosť objektívu, formáty súborov, postprodukcia, šum, protisvetlo, rozlíšenie/DPI, statív, filtre, blesk, skladba fotografického obrazu, obrazové plány, výrazové prvky fotografie, perspektíva, kompozícia, dekompozícia, zlatý rez, diagonála, dejiny fotografie, médium fotografie, multimédiá, autor, dielo, divák, fotografické žánre, portrétna fotografia, ateliérová fotografia, sociálny dokument, krajinárska fotografia, medzivojnová fotografia, moderna, avantgardy, dokumentárna a reportážna fotografia, módna fotografia, fotografia v tlači, reklamná fotografia, pop-art, výtvarná fotografia, konceptuálna fotografia, videoinštalácia,

performance, happening, land-art, site specific art, manipulovaná fotografia, apropriácia, postfotografia, postmoderna, vizuálna komunikácia, kontext, metafora, odkaz, nadčasovosť, autorské koncepty, fotografická tvorba, vizuálne teórie